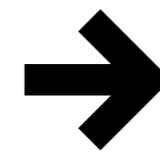

GEEN BAAN HETZELFDE

Zeven golfbanen in het noorden van Schotland spelen is zeven keer genieten: van de panoramische uitzichten, de leuke holes, de humor van de caddies en natuurlijk de weergaloze gastvrijheid van de Schotten zelf.

**HOE ONTZETTEND
GOLFGEK IK OOK**

BEN, mijn eerste en tot deze reis ook laatste bezoek aan Schotland

was een vakantie in 2008. Mijn vrouw en ik bezochten het gezellige Edinburgh, verbleven en golften een aantal dagen bij Murrayshall Country House Hotel & Golf Club in Scone (Perth) en

namen daarvandaan kijkjes bij onder meer Carnoustie en St Andrews. Later die week werd het prachtige mini-stadje Callander onze uitvalsbasis voor het Barclays Schots Open op Loch Lomond waar Lafeber 49ste werd, Derksen de cut miste en ene Graeme McDowell won. Schotland had onze harten veroverd. Die aardige mensen, de natuur, de ontspannen sfeer en de

tallose golfbanen in elke stad, dorp en gehucht: hier zouden we veel vaker naartoe gaan!

Pas tien jaar later staan zeven van de ruim 550 golfbanen die Schotland rijk is in mijn agenda voor mijn tweede bezoek. Alle zeven in het noorden van Schotland: vijf in de buurt van Inverness en twee bij Aberdeen. Zou Schotland nog net zo mooi zijn als toen? ➔

► OP HET JONGE CASTLE STUART WERD AL VIER KEER HET SCHOTS OPEN GESPEELD.

► OP BRORA HOUDT SCHRIKDRAAD DE SCHAPEN VAN DE GREEN.

► BAL IN DE SCHAPENPOEP? JUST PLAY IT AS IT LIES, SIR.

**Inverness
CASTLE STUART**

‘Castle Stuart ver? Schat, het is eigenlijk maar 45 minuten reizen!’ Zo zou je het misschien kunnen verkopen aan je partner zonder daarbij echt te liegen. Vanaf Schiphol vlieg je in 1 uur en 40 minuten naar Inverness en door het uur tijdverschil verlies je eigenlijk maar 40 minuten. Met een taxi of huurauto is dan nog slechts 5(!) minuten rijden naar **Castle Stuart Golf Links**, waar al vier keer het Schots Open werd gespeeld. Dat je nog wel naar Schiphol moet, in moet checken, langs de douane moet en naar de gate moet lopen is bijzaak. En eventueel je huurauto ophalen in Schotland telt toch ook niet echt mee?

Het ritje naar Castle Stuart Golf Links voert je door een klein stukje bos en wat landerijen. Al voor je goed en wel op snelheid bent moet je rechtsaf slaan waar een smal weggetje je nog verder tussen de weilanden voert. Pas op het laatste moment maken de weilanden plaats voor de kenmerkende begroeiing van een duinlandschap en zie je een opvallende wit clubhuis in art-decostijl en het water van de Moray Firth. Wat een plaatje! Op de parkeerplaats halen mijn Franse

collega Denis en ik de golfclubs uit de auto terwijl iemand ons komt vragen naar onze starttijd. Zo kunnen we zonder eerst aan te hoeven melden gelijk naar de drivingrange waar de piramides met golfballen al op ons liggen te wachten. Bij het startershuisje, waar we tees, een boekje en de scorekaart ontvangen en een caddie kunnen regelen, zijn ook hotdogs, bier en sandwiches te krijgen. Alle consumpties worden genoteerd op de starttijd zodat we later alles in het clubhuis kunnen afrekenen.

Caddies zijn er in het hoogseizoen genoeg bij Castle Stuart: vijftien fulltime caddies en twintig parttime. Daarnaast zijn er nog ongeveer 25 studenten die in hun vakantie

► HET OPVALLENDE CLUBHUIS VAN CASTLE STUART.

tassen dragen of de buggy voor je besturen. Dat laatste is verplicht, omdat je hier zonder kennis van de baan al snel een afgrond in zult rijden. Zodra onze caddie Mark hoort dat ik uit Nederland kom begint hij gelijk over de 18-jarige Robin van Persie die in 2002 met Feyenoord de Glasgow Rangers uit de UEFA Cup schopte. Ook caddie Kenny lijkt me een groot voetbalfan, getuige zijn schoenen met het logo van Manchester United. ‘Nee, ik ben absoluut geen fan van Manchester’, zegt Kenny. ‘Ik ben een echte Celtic-fan, maar deze schoenen waren lekker goedkoop.’ Het relatief jonge Castle Stuart, geopend in 2009, is het kindje van de Amerikaan Mark Parsinen in samenwerking met architect Gil Hanse (die ook de olympische baan in Rio ontwierp) en zijn partner Jim Wagner. Parsinen zag de mogelijkheden van dit prachtige stukje natuur met panoramische uitzichten over de zee en bekende punten in het landschap zoals de Kessock Bridge en de Chanonry-vuurtoren, die we later deze week van heel dichtbij zullen zien. Vóór dit project had de Amerikaan al Kingsbarns afgerond in samenwerking met architect Kyle Phillips. Volgens Parsinen vind je de grootste verschillen tussen de twee linksbanen in en

om de greens, buiten de hoogteverschillen natuurlijk. De greens bij Castle Stuart zijn veel kleiner en rond de greens zijn grote delen kort gemaaid. Een misser betekent een lange putt van buiten de green, een uitdagende chip of een enorme flopshot om je fout te herstellen. Wij genieten in ieder geval volop, van al die uitzichten, de leuke holes, de humor van de caddies en de ongedwongen, gastvrije sfeer die heerst op het complex. Op hole twaalf kijken we nog even voorzichtig naar de helling op rechts die tijdens het Schots Open van 2011 deels over de fairway werd gespoeld door enorm noodweer, maar vandaag schijnt een heerlijk zonnetje. We overnachten in de luxe Golf Lodge die staat tussen de fairways van holes veertien en vijftien, een van de drie onderkomens die per nacht te huur zijn voor maximaal acht personen als je hier minimaal één ronde golft. Wat een plek en wat een uitzicht! ► www.castlestuartgolf.com

BRORA

Vanaf Castle Stuart is het 1,5 uur rijden naar de volgende linksbaan op het programma: **Brora Golf Course**. Op de ontzettende gastvrijheid en het enorme plezier dat je zult hebben op deze golfbaan na, is er verder werkelijk geen enkele vergelijking mogelijk met Castle Stuart of welke andere bekende golfclub in

Schotland dan ook. In het baanboekje staat: ‘*Gleneagles may be more glamorous, Carnoustie more prestigious. It is Brora which is the most northerly golf memorial to James Braid in his native Scotland.*’ De golfclub werd in 1891 opgericht en pas na 1900 werd de baan van negen naar achttien holes uitgebreid. In 1924 bracht James Braid, die vijf keer The Open had gewonnen, op uitnodiging een bezoek aan Brora. Hij maakte het plan voor een herontwerp van de achttien holes dat vrijwel geheel werd nageleefd en waar tot op de dag van vandaag vrijwel niets aan is gewijzigd. Kosten van het herontwerp destijds: 25 pond en reiskostenvergoeding. Eerlijk gezegd vraag je je bij aankomst best wel af op wat voor golfbaan je nu weer terecht bent gekomen. De baan oogt in de verte redelijk vlak, de fairways en rough lijken van een afstandje op weilanden en de aanwezigheid van schapen en koeien op de fairways vergroten dat gevoel. ‘De koeien en de schapen horen bij de geschiedenis van Brora,’ zegt Brora secretary Tony Gill, ‘de lokale boeren mogen hun vee hier laten grazen. Vanaf de eerste dag werd deze grond van lokale boeren geleased. In het totaal ging het om 48 delen land en op elk deel mochten één koe of vijf schapen grazen. Het scheelt ons een boel maaiwerk!’ Gelukkig zijn er rond de greens lage schrikdraden gespannen zodat het vee niet op de

greens komt. Daar komt ook het lokale grapje vandaan dat je overal ter wereld leden van Brora kunt herkennen: ze tillen hun been op voor ze een green betreden... Al snel ontdekken we dat Brora een ontzettend leuke golfcourse is, een echte oude linksbaan compleet met een zand-ondergrond, kleine harde greens met struisgras, de wind vanaf het water en vrij pittige rough. Negen holes uit langs de waterkant, negen holes in langs de landerijen. Volgens velen is Brora een van de beste natuurlijke golfbanen die je ooit zult spelen. De schapen in de baan zorgen soms voor een extra uitdaging en voor een bal die buiten de green toch een keer in de uitwerpselen belandt krijg je geen vrije drop. Brora is niet bijzonder lang, maar meer dan uitdagend genoeg voor iedereen. De laatste drie holes voeren je omhoog richting het clubhuis, waarbij de lange par-3 slothole nog even voor een flinke streep op je kaart kan zorgen. ► www.brorgolfclub.co.uk

ROYAL DORNOCH

Nog nahijgend van de wat winderige ronde op Brora komen we na een half uur rijden aan bij de **Royal Dornoch Golf Club**. Hoewel de mensen ook hier zeer gastvrij zijn, voel je toch dat enkele oude leden je vanuit het clubhuis nauwlettend in de gaten houden. Maar dat mag ook ☺

GREENFEE OF LID WORDEN? — Voor een aantal van de gespeelde golfbanen en andere bekende banen betaal je in het hoogseizoen voor een losse greenfee flinke bedragen. Prijzen tussen de 150 en 250 pond zijn geen uitzondering. Ga je regelmatig naar een bepaald gebied in Schotland, overweeg dan eens een 'Overseas membership'. Voor 350 tot 450 pond mag je dan het hele jaar op diezelfde dure baan spelen.

☛ wel bij een baan die in 2018 volgens het tijdschrift *Golf Digest* nog op de tweede plaats stond in de lijst van beste golfbanen ter wereld (buiten Amerika). Al in 1616 werd er volgens de boeken gegolft in Dornoch, maar de golfclub werd in 1877 opgericht. De club heeft twee 18-holesbanen: de Championship Course en de Struie Course waarvan de eerste de bekendste is. Wij spelen de Championship Course, die in een boog langs de kustlijn van de Dornoch Firth loopt. De eerste acht holes volgen de heuvels waar het Royal Golf Hotel staat en waar veel buitenlanders een duur huis hebben laten bouwen met uitzicht over de golfbaan en het water. Vanaf hole negen t/m hole zestien volg je het strand. Old Tom Morris heeft de baan in 1886 van negen naar achttien holes uitgebreid waarbij hij de zogeheten plateaugreens introduceerde, de omgekeerde schotels die een iets te kort of te lang geslagen bal niet vasthouden. Ook bij latere baan-

aanpassingen door John Sutherland en George Duncan zijn de door Morris aangebrachte kenmerken veelal in stand gehouden. De lange Championship Course blijkt een flinke uitdaging, zelfs zonder de aanwezigheid van een flinke bak wind uit zee die je hier toch regelmatig zult en eigenlijk ook hoort te hebben. De mooie, natuurlijke contouren van het duinlandschap in de fairways, de vele kleine bunkertjes en de mooie uitzichten maken dit een heerlijke golfbaan die we graag nog eens spelen. Maar dan niet als tweede 18-holesronde van de dag!

► www.royaldornoch.com

FORTROSE & ROSEMARKIE

Het zal je maar gebeuren. In 1988 vier je als golfclub het 100-jarig bestaan en geef je een prachtig boek met de clubgeschiedenis uit waaraan tientallen mensen jarenlang hebben gewerkt. In 2013 vier je je 125-jarig

bestaan en breng je een nieuwe en deels herziene versie van het eerste club-geschiedenisboek uit. In 2018 ontdekt iemand opeens dat op jouw baan al in 1793 een golfclub actief was, 95 jaar eerder! Wat doe je dan? Je verandert het logo waar het jaartal in staat, je verandert als een gek alle vlaggen en scorekaarten waar het jaartal op staat en je kunt claimen dat je officieel de 15de oudste golfclub ter wereld bent. Het overkwam de **Fortrose en Rosemarkie Golf Club** met een smakelijke lach. Het is niet moeilijk te geloven dat er op deze plek al vroeg werd gegolft. De land-tong waar de golfbaan ligt vormt een mooi plaatje en is ook nu nog een geliefde plek voor fietsers en wandelaars. Al sinds 1846 staat hier een vuurtoren in de punt (Chanonry Point) waar regelmatig tuimelaars te zien zijn.

De toeristen vormen hier en daar een extra uitdaging in de 18-holesbaan. Zo sla je bij de korte par-3 vijfde bij de vuurtoren

over een weggetje heen waar auto's en fietsers passeren, naar een kleine green met rechts daarvan een huisje en links parkeerplaatsen. Zeker met de wind die je daar vaak vol in je gezicht blaast een echte hit&hope-hole. Bij de daaropvolgende par-5 zesde moet je door de harde wind van links echt je bal richting de zee en over het water slaan om op de fairway te eindigen. Daarbij passeer je een wandelpad waar veel families met kinderen en honden lopen. De echte Schotten blijven wel even op veilige afstand staan. Fortrose & Rosemarkie moet je zeker eens ervaren. De holes hebben een wat vreemde route waar in 1935 James Braid het originele plan voor tekende maar later toch wijzigingen in zijn aangebracht. De baan is niet heel lang, maar de ligging van de holes met water aan beide kanten van de golfbaan is uniek. En hoe vaak zie je nu dolfinnen tijdens je ronde?

► www.fortrosegolfclub.co.uk

NAIRN

Voor we vanuit Castle Stuart naar onze laatste golfbaan bij Inverness rijden, Nairn, stoppen we voor een ontbijt bij de 5-sterren bed & breakfast Sandown House op 4 minuten van de golfbaan. Geen toeval: deze charmante B&B wordt gerund door Liz Burgess en haar man Andy, die de voorzitter van **Nairn Golf Club** is. Binnen staat een foto van hun zoon als caddie van Phil Mickelson die vaak op Nairn trainde voor het Schots Open. Nairn is een bijzondere golfbaan uit 1887 waarbij je op de eerste zeven holes je bal rechts in de zee kunt slaan, of met een beetje geluk op het zand. De baan is ruig met heide en brem en de lay-out geeft hier een daar wat kans op opstoppingen. Hoewel al vele grote namen aan de lay-out hebben gewerkt (Archie Simpson, Old Tom Morris, en Ben Sayers, James Braid en C.K. Cotton) is nu golfbaanarchitect Tom MacKenzie flink aan het werk gezet om de baan te verbeteren en veiliger te maken. De eerste zeven holes krijgen nieuwe, wat hogere greens, de green van hole veertien wordt uitgebreid, alle fairwaybunkers (het waren er

► NARE BUNKERS BESCHERMEN DE GREEN VAN HOLE VIJF OP ROYAL DORNOCH.

► BIJ SHANONRY POINT KUN JE DOLFIJNEN ZIEN.

► HET STRAND NAAST NAIRN IS NIET OUT-OF-BOUNDS, DUS GEWOON BLIJVEN PLOETEREN.

☛ Outlander

Fans van de hitserie *Outlander*, waarbij Claire Randall vanuit 1946 door de magische krachten van de stenen in het Schotse Craigh na Dun (dat niet bestaat) in de achttiende eeuw terecht komt en daarin zwanger wordt van de roodharige Schot Jamie Fraser (gespeeld door Sam Heughan), hebben ongetwijfeld alles meegekregen over de Slag bij Culloden die wel echt is gebeurd. Deze slag op 16 april 1746 was de laatste en zeer bloedige veldslag tussen de Jacobieten en het Huis Hannover en vond plaats bij Culloden Moor, net om de hoek bij Castle Stuart. Een groot en indrukwekkend museum toont alles over

deze veldslag en de grafmonumenten daar zijn echt. De jonge fans van de televisieserie lopen er ook rond om bloemen te leggen bij de steen van clan Fraser.

☛ Fort George

Op 15 minuten vanaf Castle Stuart ligt het imposante vestingwerk Fort George, dat ook goed te zien is vanaf hole drie van Fortrose & Rosemarkie, dat aan de overkant van het water ligt. Zeker een bezoek waard! Voor de fans van *Outlander*: Jamie zat nooit in Fort George maar in Fort William dat 78 mijl zuidelijker ligt. Bij de rondleiding in Fort George hoor je op je koptelefoon echter wel de stem van Jamie Fraser (Sam Heughan).

☛ Kingsmills Hotel & Spa

Als je graag in bijzondere hotels verblijft dan is het Kingsmills Hotel in Inverness uit 1785 iets voor jou. Het hotel was tijdens de vier edities van het Schots Open op Castle Stuart het spelersshotel. Het heeft 147 kamers en dertien romantische garden rooms met een eigen zitje in de tuin van het hotel. Verder is er de moderne Kingsclub met 37 kamers en een spa. De Inverness Golf Club die eraan grenst hoort niet bij het hotel. In 2019 opent Ness Walk de deuren, ook een Kingsmills-hotel met vijf sterren en 48 kamers, uitkijkend op de rivier Ness (niet te verwarren met Loch Ness). www.kingsmillshotel.com

eerst 170) worden opnieuw aangelegd, vrijwel alles rond de bestaande greens wordt opgelapt en heel veel holes krijgen nieuwe tees. Wat absoluut blijft is dat je vanaf elke hole een prachtig uitzicht hebt over het water. Halverwege de baan dienen twee oude ijshuizen als halfway house en minimuseum. Hier werden vroeger voorraden ijs in opgeslagen om de gevangen zalm goed te houden voordat deze in de warme maanden naar het zuiden werd vervoerd. Nairn is in alle opzichten een kleurrijk plaatje en een genot voor de meer technische speler.

- www.nairngolfclub.co.uk
- www.sandownhouse.com

**Aberdeen
MELDRUM**

In de rit van anderhalf uur van Nairn naar Meldrum House in Aberdeenshire zie je naast de mooie landschappen veel bordjes die je naar whiskydistilleerderijen willen lokken. Niet zo vreemd als je weet dat je de Speyside-regio doorkruist waar de meeste distilleerderijen van Schotse malt whisky ter wereld zijn. Er bestaat zelfs een Malt Whisky Trail met negen locaties waaronder The Glenlivet, Glen Moray en Glenfiddich. Zorg wel voor een Bob! **Meldrum Country House Hotel & Golf Course.** Dat klinkt niet alleen indrukwekkend, dat is het ook. Een prachtig heren-

huis uit de dertiende eeuw, The Manor House, brengt je in de tijd van toen. The Manor House heeft tien unieke kamers waarin het oorspronkelijke van weleer stijlvol is verwerkt. Tegenover The Manor House vind je The Stables, waar tegenwoordig in plaats van paarden ruimte is voor dertien paren in ruime tweepersonskamers met een moderne Schotse stijl. De echte verrassing zit echter aan de achterkant van The Manor House. Daar is een hypermoderne vleugel aangebouwd, geopend in 2016, die je bij aankomst niet kunt zien. Deze vleugel heeft tien standaardkamers en achttien luxere Clubkamers die op de golfbaan en het enorme

► MELDRUM HOUSE IS EEN SERIEUZE PARKBAAN.

► THE MANOR HOUSE BRENGT JE TERUG NAAR DE DERTIENDE EEUW.

► DE PAR-3 VEERTIENDE VAN NAIRN IS MOOI MAAR LASTIG.

MET DANK AAN: ► **Visit Scotland**
www.visitscotland.com ► **Helma Scheffler PR**
helma-scheffler-pr.com

landgoed uitkijken. En ook die golfbaan mag er zijn. Geen linksbaan dit keer, maar een zeer serieuze en lange 18-holes parkbaan, ontworpen door Graeme Webster. Flinkte hoogteverschillen, waterpartijen, doglegs en pittige bunkers zetten je echt aan het werk. Alleen die negentien bunkers op de elfde, waarvan vijftien stuks strak voor de green, zijn net een beetje 'too much'.

's Avonds ontmoet ik in de whiskybar in The Manor House opnieuw Andy Burgess, de voorzitter van Nairn, die ook al tien jaar chief executive blijkt te zijn van Meldrum House. Ik ben blij hem te zien, want aan mijn golftas hing nog een beugel van mijn golftrolley op Nairn. Na het proeven van enkele whisky's schuiven we aan tafel voor het diner waarbij Ernie Els voor de juiste wijnen heeft gezorgd. Het was nog lang gezellig.

- www.meldrumhouse.com
- www.maltwhiskytrail.com

CRUDEN BAY

Last, maar absoluut niet least is het de beurt aan Cruden Bay, ongeveer 40 minuten van Meldrum House. **Cruden Bay Golf Course** werd oorspronkelijk ontworpen door Old Tom Morris en Archie Simpson in 1899 en in de jaren twintig wijzigden Tom Simpson en Herbert Fowler een deel van het ontwerp. Al vanaf de eerste dag is er gekozen voor 27 holes, waarbij de negen holes van de St Olaf Course een korte par-32 lus vormen. De eerste blik op Championship Course, die onder het nieuwe clubhuis ligt, doet me gelijk denken aan de tweede lus van Texel, maar dan in het groot. Jippie! Bij binnenkomst in het clubhuis zien we onze naam in vrolijke kleuren op een schoolbord geschreven staan samen met het woord 'Welcome!'. 'Dat doen we bij alle gasten zo', zegt general manager Les Durno. 'Het is een klein gebaar van onze gastvrijheid en er wordt leuk op gereageerd. Golf moet een leuke dag uit zijn zonder veel poespas.' Het groene startershuis, dat nu in de schaduw van het clubhuis staat, was het oorspronkelijke clubhuis. Maar door de groei van de club (nu 850 leden en 5600 gast-

► CRUDEN BAY IS EEN WAARDIGE AFSLUITER VAN EEN GEWELDIGE TRIP.

► OP DE VEERTIENDE HOLE VAN CRUDEN BAY SLA JE EEN BLINDE SLAG NAAR EEN VIERKANTE GREEN.

spelers per jaar) werd dat veel te klein. Ook Cruden Bay kent een paar vreemde holes. Hole drie is een haalbare par-4 hole, als je weet wat je doet. Je kunt de green niet zien en je mag pas afslaan als op de paal naast de tee een groen lampje brandt. Na het afslaan moet je op het knopje drukken om het lampje weer op rood te zetten. Bij de tee van hole vier staat net zo'n paal waarmee je dan het lampje op groen kunt zetten. Over die vierde hole gesproken: dit is de twee moeilijkste par-3 hole van Schotland. Het is niet zozeer de lengte van 180 meter die de hole lastig maakt, maar alle afzwaaiers of te lange ballen verdwijnen in het diepe helmgras. Verder zul je ontdekken dat Cruden Bay veel blinde slagen heeft, dus ook hier is een caddie van grote waarde. Op hole negen word je beloond

met het allermooiste uitzicht van de baan. Vanaf grote hoogte overzie je de golfbaan, het strand en Cruden Bay en zie je in de verte Slains Castle, waar de Ierse schrijver van Dracula, Bram Stoker, zittend op de rotsen vermoedelijk zijn inspiratie kreeg. Cruden Bay is een golfbaan waar je al snel grote toernooien zou verwachten. 'De Europese Tour kwam in 2017 al kijken of wij het Schots Open van 2019 zouden kunnen organiseren', vertelt Les Durno. 'De baan leent zich er natuurlijk perfect voor, maar er was niet genoeg parkeerruimte in de buurt en Sky Sports heeft door de heuvels en ruige rough niet genoeg mogelijkheden in de baan voor hoogwerkers met de camera's. Echt jammer!' En dat vinden wij ook.

- www.crudenbaygolfclub.co.uk